

כהן גדול פרק שביעי נזיר

סא א מוי פ"ז מהל' מירות הלכה ז':
סב ב מוי שם הלכה ט':
סג ג ד מוי שם הלכה ו'
 ופי"ג מהל' טומאת מת הלכה ז' סגמ עשין ללל:
סד ה מוי פ"ז מהל' מירות הלכה ח:

מוסף רש"י

אילן המיסך על הארץ. והוא סמוך לדרך בית הקברות ויזמין דממת בין השמשות וקנין הסם (נדח) ה. הירוצאות מן הגדר. אצטני גדולות וזולות מן הגדר וקברו תחת אמת מן אילן אלז ויעין מתת אחיה מהן (סח).

פי' הרא"ש

אילן המסך על הארץ ונעפיו מוכרלים ויש כוית מת תחת אחד מן הענפים ואין ידוע תחת איו. וכן הגדר ויש כוית מן המת תחת א' מהן ואין ידוע תחת איו ומיירי שהן רחבות טפו דהכי ששמע פ' דם הגדה בסופו שהמהלך תחת כולו טמא ודאי אלא שאור מפקס כיניהם והלך הנזיר תחת א' מהם. ויר' לי מיירי שהאילן עומד ברה"י וכן האבנים בולטים ברה"י דסקק טומאה ברה"י טהור והכמיר גורו עליו טומאה אבל ברה"י היו טומאה אדיריאת וסותר ומכיא קרבן כדמוכת לקמן רפ"ב נזירי'. משום אורה גורו שהאיר טמא אפילו אינו מאהיל על הנושא כגון הנכנס לה בקרון ובסניף או בשידה תיבה ומגדל שפחויקים מ' טאה שאינן מקבלים טומאה וחוצצין התרופץ טמא א"כ לא גורו אורה גורו הזאה למה לי היכון דאמרי' הנכנס בדבר התרופץ טמא א"כ לא גורו עליו משום טומאה אלא חומרא בעלמא החמירו עומד כוי שלא יצא אדם מארץ לחו"ל וא"כ הזאה למה לי: אלא לאו משום גושא. שגורו עליו מצוינים בה קברים הוא דבעי הזאה: וכי קתני ומה אשאר אביעית דם ורובע עצמות וירוצאות בדם: הני כלים בני הזאה נינהו פי' אדם הנוגע בכלים בר הזאה הוא בתמיה והלא הכלי אב הטומאה ואדם הנוגע בו ראשון וטמא טומאת ערב:

ואינו סותר את הקודמים. וגם אין עולין לו למנין נזירותו: ומתחיל ומונה מיד. במקום שפסק למנות כשנמנה לא יתחיל למנות שימי טומאה אין עולין לו לימי נזירותו וגם קרבן נזיר טמא מביא חטאת ועולת העוף ואשם זה אינו מביא וקשה לרש"י²² דבשלמא כולהו ניחא דכי נמי אינו סותר הקודמין אין עולין לו אלא כלים הנוגעים במת דאפי' כלי שטף קאמר כדמשמע בגמ' ושנגע בהם הנזיר אינו טמא אלא טומאת ערב [אמאי] אין עולין לו: **באמת** אמרו ימי הזב והזבה. מיר שהתחיל למנות ונעשה זו: וימי הסגרו. שפרחה זו נרעת והסגיר אותו הכהן ועמד בעיניו או כיסה עולין לו לימי נזירותו: **א"ר** המיסך ע"י הארץ. צפ' דס הגדה (גדה טו). אמר דמדאורי' לאו אהל מעליא שהענפים רחוקים זה מזה ואין בהם פותח טמא אף כי יש בזליא כוית מן המת תחת אחת מהן ומן התורה טהור כ"י הלך תחת כולן ורצון הוא לגורו טומאה כהולך

תחתיו: **ופרעיות** אבנים היוצאות מן הגדר. הסמוך לביית הקצרות ויש שם נפל תחת אחת מן האבנים וגורו חכמים טומאה למהלך תחת אחת מן האבנים אף כי ספק טומאה צרה"ר ספקו טהור ובמס' נדה (ג"ז סט) משמע דמהלך על פני כולה טמא בזדלי: **ארץ** העמים ע"י אוריא גורו. כגון מהלך בצידה תיבה ומגדל גדולות יותר ממ' סאה שאין מקבלין טומאה או על גשר ארץ העמים או הנכנס בקרון או בספינה שהחמירו בה יותר מבאהל המת כדי שלא ילא מארץ לחו"ל: או דלמא משום גושא. דוקא המאהיל על גושא גורו כמי שמאהיל על המת מפני מתו מנזל או מפני רוב מישראל שנהרגו בחו"ל אבל הנכנס בצידה תיבה ומגדל או בקרון או בספינה לא והא דמשמע צפ"ק דשבת (ד' טו): דגורו על גושא ועל אוריא התם ה"פ בין לנוגע בגושא בין מאהיל על גושא בלא שום הפסק לגושא [אבל] בלא בצידה תיבה ומגדל שם הפסק לא איירי והקשה הרב ר' יעקב מאורלייני"ש דתנן ו' צפ"ק דאהלות ואלו מטמאין במגע ובמשא ולא צאהל ארץ העמים וזית הפרס כו' והכא משמע דפשיטא לן דמטמא צאהל כי מאהיל מיהא על גושא בלא הפסק שידה תיבה ומגדל ומירך דהתם מיירי בגושא הצא מארץ העמים לא"י ור"ת אומר דהיא נשנית קודם גורה אחרונה דשבת דלמך התם (צפ"ק דשבת סט) דמעיקרא לא גורו על אוריא ולא כלום ועי"ל דאינו מטמא עד שיכנס שם ראשו ורובו כדמשמע בשבלי סוגיין ולא כשכניס ידו לנד דלילו צאהל המת מטמא אפי' במכניס ידו: **ת"ש** ומהו בג' ובז' ואי אמרת משום אוריא הזאה ט"ז. דאינו

ואין סותר אם הקודמין. והאי דתנן צפ' הריני מיר מגלח (לעיל יט): מי שמר נזירות מרובה והשלים נזירותו ואחר כך צא לארץ כו' צ"ה אומרים מיר צמתחה וסותר את הקודמין התם הוי טעמא לפי שעשה נזירותו בח"ל ואין עיקר נזירות א' אלא צא"י אבל כאן שעשה(ט) ואחר כך ילא אינו ר'ךך לסותר את הקודמים: ^א וסופרו של מזורע. דהיינו אחר חלוטו הוא דהאי קרא וכבס בגדיו וגו' (ויקרא יד) צסוף ימי חלוטו כתיב דהיינו כשנתפח מלרעמו כדכתיב צרישא דעניינא ויאל הכהן אל מחוך למחנה וראה הכהן והנה נרפא וגו' ואלו הוא מגלח כדכתיב וגילח את כל שערו ומתחילין ימי ספירו ולאחר ימי ספירו מגלח פעם שנית כדכתיב צההוא קרא גופיה ויש צ מחוך לאהלו שצעת ימים וכתבי והיה ציום השציעי יגלח את כל שערו וגו' וימי ספירו של מזורע אוקן ימים שכתוב בהן וכבס המטהר וגלח את כל שערו ורצן צמים ואחר יצא אל המחנה ויש צ מחוך לאהלו שצעת ימים וימי גמרו

של מזורע היינו ימי חלוטו דכתיב צבו (שס יג) צדד יש צ מחוך למחנה מושבו ג' אחר תגלחיות הללו של מזורע אינו סותר את הקודמין ואחר יתחיל למנות ימי נזירותו אלא למקום שפסק יתחיל והוא שתתא נזירות מרובה כדי שיהא צו גידול שיער ל' יום לאחר שנתגלה בתגלחיות שמים של מזורע ואף אוקן ימים של ספרו ושל גמרו אין עולין לו למנין: **באמת** אמרו. הלכה היא למשה מסיני ימי הזב והזבה וימי הסגרו של מזורע ימים הראשונים שכתוב בהן (שס) והסגיר הכהן שצעת ימים וכתבי והסגירו הכהן שצעת ימים שנית עולין לו ממנין ימי נזירותו. ולקמן(י) מפרש מהיכא ד' וגמיר: **גב' איבעיא** לכו ארץ העמים משום אוריא. נמי גורו עלה והיכא דאיכא אוריא בלא גושא כגון דנכנס בה בקרון או בספינה שלא פסק לארץ אלא נכנס (יז) בצוריא (א) קליש ליה טומאה: או דילמא משום גושא. דטומאה תמורה הוא דגורו עליה ולא משום אוריא דהיינו טומאה קלה ואם נכנס בה צרגליו כמאן דנגע בצבר דמי אבל בקרון לא: ואי אמרס משום אוריא. ו' היכא דאיכא אוריא בלא גושא מי הויא לה טומאה תמורה כולי האי דפייעי הזאה שלישי ושציעי: **וכי קסני**. ומהו בשלישי ושציעי אשארל אסככות ופרעות ולאו אחרך העמים: **הכי נמי מסבירא**. דלא אכולהו קאי מדקתני כלים הנוגעים במת: **והני כלים בני הזאה נינהו**. כלומר ואם נוגע מיר בכלים הנוגעים במת ר'ךך הזאה צמתיה: **אלא לאו שמע מינה**. לאו אכולהו קאי אלא אשארל קאי אהנך [דצנין] הזאה נינהו: מאי

סברא שיטרכו צכה"ג הזאת ג' ו' הואיל ומטמא אף כי הפסק צינו וצין הגוש דאינו כלל מענין טומאת אהל המת להר'ךך הזאה ג' ו' ומשני כי קתני אשארל ה"ג מסתברא מדקתני וכלים הנוגעים במת הני כלים בני הזאה נינהו. והלא אינו טמא הנוגע בהן רק טומאת ערב ולא טומאת ז' אלא ש"מ אשארל דמשמע ליה דאפילו בכלי שטף איירי דנגעו צמת דהוו אב הטומאה הנוגע בהם טמא טומאת ערב כנוגע בטמא מת צעלמא דלא צעיא הזאה אלא ש"מ אשארל וא"ת ולישני ליה דהני כלים בכלי מתכות מיירי דאדם הנוגע בהם טמא טומאת ז' וצעי הזאה ג' ו' דחרב כחלל ואור"ת דע"כ לא מתוקמא מתני' בכלי מתכות דא"כ הנזיר מגלח דחרב הרי הוא כחלל. ושלח לו צינו חיים כהן אזה צית אצמר תצנו ליה⁴ א' דאין נזיר מגלח עליו ה"ה דכהן מזהיר עליו ואין לך בית שאין בה שום כלי מתכות שהיה צאהל המת או שום מסמר כדאמר' צמס' שמחות (פ"ד הל' טז) כל טומאה שהנזיר מגלח עליה ומה דצהדיא תניא צמוספתא ובמס' אהלות (פ"א) דקחשיב התם ד' טומאות צמת כיצד כלים הנוגעים במת ואדם בכלים וכלים צאדם טומא' ז' והרביעי צין אדם צין כלים טומאין טומאת ערב וקאמר צד"א לתרומה וקדשים אבל נזיר אין מגלח אלא על המת בצלצד פי' למעוטי כלים הנוגעים במת דאיירי בהן דהא דהוי דאזי מגלח על אצמר מן החי ואכל הני דתנן צמתני ועי"כ צמתני דהתם בכלי מתכות איירי דכלי שטף אי אפשר להיות טומא' ד' [אלאן] דוקא' בכלי מתכות דלמך רחמנא חרב כחלל משכחת להן כמו שמפורש אבל כלי שטף אינו כחלל אלמא דאין הנזיר מגלח עליה⁵ והא דלא אוקי מתני' בכלי מתכות משום דבלאו הכי קים ליה דקתני אשארל דע"כ לאו אכולהו קאי ומהו בג' ו' דהא קתני נמי ימי ספרו וימי גמרו דלאו בני הזאה אינון. ומשמעתין קשה למה שפירש הר"ר יצחק מסקימפוני"ט דמתני' דאהלות צין בכלי מתכות צין צשאר כלים דכולהו גמרי מכלי מתכות דלמך חרב הוא כחלל וה"ה לשאר כלים דצהדיא אמרי' צשמעתין דנוגע צשאר כלים אינו טמא אלא טומאת ערב ומיהו קת' יש לדחות דהא דפר'ך הכא בני הזאה נינהו לאו אכלים הנוגעים במת אלא אספרו ואגמרו קאי דבתר הכי והוי כמו וכו' * ולא ג'ל ונ"ע מהרפ"ש. וה"ר יצחק הביא ראיה מתוספתא דכלים (פ"ו מצ"ק) החמת שהיא תמונה צתנור ופיה למעלה מן התנור ועצם כשעורה כרוך צסיו או צנייר ונתון לתוכה הוא טהור והתנור טהור דתוכו ולא תוך תוכו צא הטהור ואחזו צו והעלהו טמא לפי שהסיו עצם כשעורה וטמא את החמת חזרה החמת וטמאה את התנור אלמא דחמת כאדם ונעשית אב הטומאה לטמא את התנור ואע"ג דלאו כלי מתכות הוא משוינן ליה כאלס להיות אב הטומאה כמוהו שניטמא צעלם דהוי אצז אצות ויש לדחות דהתם משום דיקרב צדיקרב הוא דהאדם ניטמא צמשא דעצם כשעורה^ב וצשעה שהיה [נושא עצם המת שהוא] אצז אצות צאצות שעה היה נוגע צחמת והחמת צתנור. ועוד הביא מדאמר צספרי כל אשר יגע צו הטמא יטמא למה נאמר לפי שנאמר צחלל חרב צא הכתוב ולימד על החרב שהוא מטמא טומאת שצבה למדנו לכלים אדם וכלים מ"ל וכצתסם צגדיכס ציום השציעי וטהרתס פי' שהצגדיס שנוגעין צאדם שנוגע במת טומא' ז' ו' והתם צגדיס משמע אף צשאין כלי מתכות ואור"ת דמכשיטי כלי מתכות ספיר מיקרב צגדיס כדכתיב צבגדי כהונה (שמות כח) אלה הצגדיס אשר יעשו וחשיב לין וכללא דמילתא כלים צמת וכלים צאדם וכלים צכליס^ד (וכלים צכליס) הרי הן כמו^ה אדם צמת ואלס צכליס^ז וכלים צכליס ואדם ואלס צאדם ירדו מעלה אחת דאילו כלי מתכות צמת הרי הן כמוהו דחרב כחלל וגם כלים צאדם כדכתיב (צמדצ' ג) וכצתסם צגדיכס אבל כלים צכליס לא אשכחן שיעשו כיוצא בהן וכלים צכליס השלישי אינו אלא ערבי צין אדם צין כלים (צאדם) אבל כלים צאדם הכלים כמו האדם מה האדם טמא ז' אף [כלים] ד' הנוגע ז'^ו וכלים צמת הרי הן צמת מה המת אצז אצות לטמא אדם וכלים טומאת ז' ומה לא מידי:

לימא

(א) נדה טו. [תוספתא דאהלות פי"ט אהלות פי"ח מי"ג, ט] [נעילכ"ג, א] [נעיל' יט: ד] [שין' ג'ע"א], (ה) [דף טו: ו] (ו) [ג'ל צפקר שני' ו] [ז'ל וספס, א]

נוסחת הריב"ן

אן בחו"ל אבל כאן עשעה מירותו צאצך ואח"כ: [ב] גליין וספירו כו': [ג] מחוך למחנה מושבו אין המיר מגלח על טומאה זו פעם שלישי כשתיפח מלרעמו ולאחר תגלחיות שמים של מזורע ואח"כ יתחיל למנות לימי נזירותו כו' שמים צבתמורע ואף כו' לו מן המנין: [ד] יליף: [ה] נכנס ליה צצוריא קליט ליה: [ו] וכל היכא כו' וצציעי מאי' דלא היה נמי הס"ד:

הגהות הב"ח

(א) גב' ופיעות אבנים היואלת: (ב) רש"י ד"ה וכן קותר וכו' אבל כאן עשעה מירות בארץ ואחר כך ילא וכו' הקודמין הס"ד ואח"כ מ"ה וימי ספירו של מזורע וכו' וכבס המטהר את בגדיו: (א) ד"ה איבעיא לכו וכו' דקליש ליה:

גליון הש"ס

גב' ארץ העמים משום אוריא. עיין לעיל דף כ' וב' והא דלא אוקי מתני' בבלי מחבור. וכן במאור פי"ד דתולין דף ע"ג ע"כ ד"ה כי קאמר רבנ' דאדם טוע צחר צנטמא צמת דלון לו הוי' ג' ו': **בא"ד** וסא נזאה לי וצ"ע. עיי' שבוטע ד' ט' ע"כ מד"ה צדלמתי. וסא דף מה ע"א ד"ה ומאן דמני' וצניין דף פ' ע"כ ד"ה זו דצרי ר"מ:

הגהות בהר"ב

רנשבורג
 א' תור"ח מ"ש וכו' אצמר מצני לי דלון. מיצת דלון ממתק. ונ"צ דלס: [ב] בא"ד דעצם כשעורה אצז אצות וצשעה שהיה נושא עצם וכו' מדאמר צספרי לכל ג'ל: [ג] בא"ד וכללא דמילתא וכו' ואדם בכלים דכלים כלי' ועי' א"מ: [ד] בא"ד אף כלים הנוגעים צאדם ז' וכו' כלי':

הגהות התוספות

1. מיצת לא ממתק. 2. מד"ל לרי"ס. 3. ז'ל אף כ' 4. (ישעיה סו). 5. ז'ל דמס'. 6. צס"א דדוקא. 7. מיצות ותיבת אלא ממתק. 8. ואדם בכלים ממתק. 9. ז'ל כמותו, וכ"ה צס"א. 10. ז'ל טומאת ערב. 11. ז'ל כלי הנוגע צו טמא א'